

[Albrechtsen]

Helsefysiker Asker Aarkrog, Risø, indrømmede i Radioavisen den 2. juli 1987 at have vildledt Sundhedsstyrelsen ved i efteråret 1986 at påstå, at man ikke lå inde med prøver af den mest radioaktivt forurenede sne fra Thuleulykken. Risø havde oven i købet begrundet det med, at man ikke måtte få sådanne prøver for amerikanerne.

Nu indrømmer man så at have talt usandt, og at Risø allerede har disse prøver. Konsekvensen har været, at arbejdet med afklaring af ulykkens konsekvenser er blevet hæmmet og sinket.

Svar (13/7 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Forskningscenter Risø, der har afgivet nedenstående redegørelse, som jeg kan henholde mig til:

»Det kan indledningsvis fastslås, at der på intet tidspunkt har været tale om, at Risøs medarbejdere har ført Sundhedsstyrelsen eller offentligheden bag lyset i forbindelse med opklaringen af mulige årsager til de danske Thulearbejderes helbredsskader efter oprydningssarbejdet i 1968.

Når det har kunnet fremstilles således i dele af pressen, skyldes det udelukkende en misforståelse mellem journalist Poul Brinch, Østjyllands Radio, og helsefysiker Asker Aarkrog, Risø. Under et interview bragt i Radioavisen den 2. juli 1987 afspillede Poul Brinch en del af et tidligere interview fra efteråret 1986, hvor Asker Aarkrog – i overensstemmelse med sandheden – gav udtryk for, at Risøs forskere ikke havde haft adgang til de mest forurenede prøver fra nedstyrtningsstedet.

I den foreliggende sammenhæng fik journalisten imidlertid den opfattelse, at Asker Aarkrog i efteråret 1986 skulle have benægtet, at Risø overhovedet var i besiddelse af prøver fra den såkaldte sorte plet. Denne opfattelse er forkert.

Det område, der benævnes den sorte plet, kontrolleredes efter ulykken af amerikanerne, og det var ikke muligt for danske forskere selv at udtage prøver herfra. Man fik imidlertid udleveret 16 prøver fra den sorte plet af amerikanerne. Disse prøver var ikke blandt de mest forurenede, idet de eksempelvis ikke indeholdt nogle af de meget radioaktive fragmenter af bomberne. Prøverne

blev analyseret på Risø og findes omtalt i den rapport om ulykken, som udkom i februar 1970 («Project Crested Ice», Risø rapport nr. 213), ligesom de blev nævnt af helsefysiker Ole Walmod-Larsen i en tv-udsendelse den 19. marts 1987. Der er således ikke belæg for at hævde, at Risø skulle have benægtet prøvernes eksistens.

Da materialet var analyseret på Risø, fremlagdes de resultater, der kunne være af interesse for en vurdering af de helbredsmæssige konsekvenser af ulykken. Det var i denne forbindelse først og fremmest plutonium, der var i søgelyset. På baggrund af analyserne konkluderede den ovennævnte rapport, at der ikke var nogen helbredsmæssig risiko for de mennesker, der havde deltaget i oprydningssarbejdet.

Analysearbejdet gav imidlertid også oplysninger om indholdet af forskellige isotoper af uran. Disse oplysninger, som ikke havde sundhedsmæssig betydning, blev på daværende tidspunkt (altså i 1968) fortroligtstempled, da man mente, de kunne rumme militære hemmeligheder. Det var dette forhold, Asker Aarkrog refererede til, da han under interviewet den 2. juli 1987 bekræftede, at der var oplysninger, man havde tilbageholdt – af ovennævnte årsager. På grund af det indbyrdes forhold mellem mængden og giftigheden af de forskellige radioaktive isotoper må det fortsat fastholdes, at der ikke har været tilbageholdt oplysninger af sundhedsmæssig interesse. Dette er i øvrigt blevet bekræftet af Sundhedsstyrelsen.

I forbindelse med, at man i foråret 1987 analyserede det resterende prøvemateriale for beryllium, blev man på Risø opmærksom på klassifikationen, som omgående blev ophævet, da den ikke længere tjener noget formål.«

Spm. nr. S 1403

Til statsministeren (3/7 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Finder statsministeren, at det ud fra en konservativ holdning er acceptabelt at deltage i WACLs verdenskongresser?«

Begrundelse

Ifølge Ekstra Bladet den 2. juli 1987 har folketingsmedlem John Arentoft deltaget i